

Beslutningsforslag nr. B 131. Fremsat den 28. marts 2000 af Brian Mikkelsen (KF) og Knud Erik Kirkegaard (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

om oprettelse af en ny institutionsuafhængig uddannelses- og erhvervsvejledning

Folketinget opfordrer regeringen til inden 1. november 2000 at udarbejde og fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage fornødne ændringer i bekendtgørelser, cirkulærer og øvrige administrative forskrifter i overensstemmelse med følgende retningslinjer:

Der oprettes en ny, institutionsuafhængig uddannelses- og erhvervsvejledning, som skal stå til rådighed for folkeskolen, ungdomsuddannelserne og KVVU-uddannelserne på erhvervsskolerne.

Den nye uddannelses- og erhvervsvejledning erstatter de eksisterende vejledningsordninger i folkeskolen og ungdomsuddannelserne samt KVVU-uddannelserne på erhvervsskolerne, idet der dog i begrænset omfang opretholdes en intern vejledning på de enkelte skoler og uddannelsesinstitutioner, der i samarbejde med den nye vejledning kan forestå den egentlige gennemførelsesvejledning, der naturligt knytter sig til de enkelte skoler og uddannelsesinstitutioner

og til de konkrete undervisningsforløb, som den enkelte elev indgår i.

Det skal sikres, at den nye uddannelses- og erhvervsvejledning bliver velkoordineret og optimalt arbejdsmarkedsrelateret nationalt og regionalt. Dette gøres bl.a. ved organisatorisk og fagligt at forankre ordningen på nationalt niveau i Rådet for Uddannelses- og Erhvervsvejledning (RUE), på regionalt niveau i de regionale arbejdsmarkedsråd (RAR) og i det dertil knyttede vejledningsfaglige udvalg (VFU). VFU sammensættes under hensyntagen til den nye vejledningsstruktur.

De pågældende råd og udvalg skal have både ressourcer og myndighed til løbende at udvikle, forbedre og koordinere vejledningsindsatsen samt til at etablere og gennemføre en ny, tværgående vejlederuddannelse.

De ansatte vejledere skal principielt have vejledning som fuldtidsbeskæftigelse og arbejde i turnusordninger på tværs af uddannelsesretninger og uddannelsesinstitutioner.

Bemærkninger til forslaget

Uddannelses- og erhvervsvejledningen er blevet en stadig vigtigere faktor i overgangen mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne og for de unges efterfølgende valg af uddannelses- og/eller erhvervsforløb. Derfor bør der skabes et nyt vejledersystem, som i højere grad er skabt til at vejlede de unge i et stadig mere kompliceret uddannelsessystem som forberedelse til en efterfølgende erhvervskarriere. Det er således vigtigt, at vejledningen afspejler den tilgængelige viden om den aktuelle og fremtidige udvikling på det nationale og regionale arbejdsmarked. Kun herved får de unge en reel chance for ved valg af uddannelse eller erhverv også at tage hensyn til de forventede jobmuligheder på arbejdsmarkedet.

Den nuværende vejledning lider af en række svagheder. Den er meget decentralt opbygget og knyttet til de enkelte skoler og uddannelsesinstitutioner bortset fra den kommunale ungdomsvejledning og arbejdsformidlingens vejledning af arbejds- og uddannelsessøgende.

Institutionernes vejledningsordninger har som målgruppe institutionens egne elever og i en vis udstrækning ligeledes potentielle elever, og vejlederne er normalt lærere ansat ved den pågældende institution, som har gennemgået en kortere vejlederuddannelse.

Selv om der er etableret en række samarbejdsordninger mellem de forskellige vejledere, er der således tale om et fragmenteret vejledningssystem, som ikke indeholder det helt nødvendige helhedssyn i vejledningen.

Dette problem understreges bl.a. af KPMG's rapport om ungdomsuddannelsessystemet i Danmark, som i januar 1998 er udarbejdet til brug for arbejdet i Opgavekommissionen. Det anføres heri, at det er vanskeligt for de uddannelsessøgende at få et overblik over det nuværende vejledningssystem, at der mangler koordinering i vejledningssystemet, og at vejledningen ikke altid bliver opfattet som neutral, men let kan komme til at tjene den enkelte uddannelsesinstitutionens egne behov for at holde på sine elever samt for at tiltrække nye elever. Dermed kan vejledningen risi-

kere at få karakter af reklame, der indgår i skolernes kamp om eleverne, anføres det i rapporten.

Samme problemstilling er behandlet i en rapport »Kvalitet i uddannelsessystemet«, som blev afgivet i juni 1998 af et statsligt udvalg bestående af repræsentanter for en række ministerier. På side 236 i rapporten anføres følgende: »I dag er situationen således, at omfanget og karakteren af vejledningen i stort omfang fastlægges af den enkelte vejledningsinstans. Dette kan være en medvirkende forklaring på det fortsat relativt store frafald. Manglen på sammenhængende information og de unges usikkerhed på, hvilken instans de skal henvende sig til med et givet vejledningsbehov, tyder på, at der kan være behov for en sanering af vejledningsindsatsen, så det bliver mere gennemskueligt for de unge, hvor de skal henvende sig.«

Rådet for Uddannelses- og Erhvervsvejledning (RUE) har i oplæg fra efteråret 1998 »Oplæg til fremtidens vejledningsindsats« peget på de samme svagheder og fremhæver betydningen af, at man på en række områder i vejledningsindsatsen tænker på tværs af eksisterende strukturer og fremgangsmåder.

Der er således tilstrækkelig faglig dokumentation for, at der bør indføres en ny national og regional, tværgående og institutionsuafhængig uddannelses- og erhvervsvejledning i Danmark til gavn og glæde for de unge og med store samfundsgavnige virkninger.

Målet for vejledningsindsatsen bør være, at de unge får det bedst mulige grundlag for at træffe det rigtige uddannelses- eller erhvervsvalg. En forudsætning for tilvejebringelse af dette grundlag er imidlertid dels en stab af professionelle, veluddannede uddannelses- og erhvervsvejledere med et tværgående og bredt kendskab til uddannelsessystemets strukturer og arbejdsmarkedets behov, dels at vejledningen bliver uafhængig af institutioner og institutionsinteresser.

Derfor foreslås det, at der oprettes en helt ny uddannelses- og erhvervsvejledning i Danmark, som er institutionsuafhængig, og som skal stå til rådighed for folkeskolen, ungdomsuddannelserne og de kortere videregående uddannelser placeret på erhvervsskolerne.

Forslaget forudsætter en betragtelig uddannelsesindsats for at sikre, at vejlederne får de bedst tænkelige almene og faglige forudsætninger for at kunne give en optimal, professionel vejledning.

Forslaget vil medvirke til, at den gennemsnitlige studietid nedbringes, og der vil derudover spares ressourcer, når de unge ikke i så høj grad som tidligere

falder fra deres uddannelse på grund af fejlvalg. De unges valg af uddannelse bliver derved mere målrettet til glæde for dem selv og samfundet. Det forventes, at de øgede udgifter i forbindelse med oprettelsen af det professionelle vejlederkorps vil være ekstra 50 mio. kr. om året fra og med år 2001.

Skriftlig fremsættelse

Brian Mikkelsen (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en ny institutionsuafhængig uddannelses- og erhvervsvejledning.

(Beslutningsforslag nr. B 131).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.